

Вільям Шекспір

Гамлет

Харків
«ФОЛІО»
2024

ДІЙОВІ ОСОБИ

К л а в д і й, король Данії.

Г а м л е т, син попереднього й небіж нинішнього короля.

П о л о н і й, головний королівський радник.

Г о р а ц і о, друг Гамлета.

Л а е р т, син Полонія.

В о л ь т і м а н д
К о р н е л і й
Р о з е н к р а н ц
Г і л ь д е н с т е р н
О з р і к

} придворні.

Дворянин.

Священник.

М а р ц е л л
Б е р н а р д о

} офіцери.

Ф р а н ц и с к о, солдат.

Р е й н а л ь д о, служник Полонія.

Актори.

Два блазні-гробокопи.

Ф о р т і н б р а с, принц норвезький.

Капітан.

Англійські послы.

Г е р т р у д а, королева Данії, Гамлетова мати.

О ф е л і я, дочка Полонія.

Вельможі, дами, офіцери, солдати, моряки,
гінці, слуги.

Привид Гамлетового батька.

Дія відбувається в Данії.

ДІЯ ПЕРША

СЦЕНА 1

Ельсінор. Тераса перед замком.

Франциско на чатах. До нього підходить Бернардо.

Бернардо

Хто тут?

Франциско

Ні, ти скажи раніше, хто ти сам.

Бернардо

Нехай живе король!

Франциско

Бернардо?

Бернардо

Він.

Франциско

Ви дуже своєчасно надійшли.

Бернардо

Дванадцять б'є. Іди лягай, Франциску.

Франциско

Спасибі, що змінили: я промерз,
Та й моторошно.

Бернардо

Вартувалось як?

Франциско

Спокійно скрізь, не шаруділа й миша.

Б е р н а р д о
Ну, прощавай.
Зустрінеш там Гораціо й Марцелла —
Скажи, нехай на чати йдуть мерщій.

Ф р а н ц и с к о
Та ось вони, здається. Стій! Хто йде?!

Входять Гораціо й Марцелл.

Г о р а ц і о
Країни друзі.

М а р ц е л л
Й слуги короля.

Ф р а н ц и с к о
Добраніч вам.

М а р ц е л л
Ідіть здорові, друже.
Хто вас змінив?

Ф р а н ц и с к о
Бернардо став на чатах.
Добраніч вам.

(Виходить.)

М а р ц е л л
Агов! Бернардо!

Б е р н а р д о
Що?
Невже Гораціо?

Г о р а ц і о
Та ніби й так.

Б е р н а р д о
Привіт, Гораціо. Привіт, Марцелле.

М а р ц е л л
Ну, знов приходило цієї ночі?

Б е р н а р д о

Тим часом ні.

М а р ц е л л

Гораціо вважає,

Що все це — витвір нашої уяви,
Не вірить він у той жахливий привид,
Що нам з'являвся двічі; отже, я
Його й намовив чатувати з нами,
І як ізнову з'явиться примара,
Нехай він перевірить наші очі, —
Побачить сам і заговорить з нею.

Г о р а ц і о

Бредня, ніщо не з'явиться.

Б е р н а р д о

Сідаймо.

Знов штурмувати почнемо ваш слух,
Укріплений занадто проти того,
Що ми дві ночі бачили.

Г о р а ц і о

Ну, добре,

Сідаймо тут. Розкажіть, Бернардо.

Б е р н а р д о

Учора серед ночі,
Якраз коли на небо вийшла зірка
Ота, що від Полярної ліворуч,
І дзигарі годину продзвонили,
Я та Марцелл...

М а р ц е л л

Ану, замовч! Не бачиш — знов іде!

Входить п р и в и д.

Б е р н а р д о

Точнісінько як наш король-небіжчик.

М а р ц е л л

Гораціо, ти вчений, — озовись.

Б е р н а р д о
Ну, що, не схожий він на короля?

Г о р а ц і о
Ще й як! Мене і страх бере, і подив.

Б е р н а р д о
Він слова жде.

М а р ц е л л
Горацію, питай.

Г о р а ц і о
Хто ти такий, що в опівнічну пору
Прибрав собі той вигляд войовничий,
В якому виступав король покійний?
В ім'я небес, відповідай мені!

М а р ц е л л
Воно образилось.

Б е р н а р д о
Дивись, відходить.

Г о р а ц і о
Стривай, стривай! Скажи, в ім'я небес!

(Привид відходить.)

М а р ц е л л
Пішло, нічого не сказавши.

Б е р н а р д о
Ви тремтите, Горацію, і зблідли.
Напевно, щось тут більше, ніж уява, —
Як ви вважаєте?

Г о р а ц і о
Їй-богу, зроду я не йняв би віри,
Якби не пересвідчився наочно!

М а р ц е л л
А правда, схожий він на короля?

Г о р а ц і о

Як ти на себе схожий.
В такому панцирі, як і тоді,
Коли з Норвежцем честолюбним бився,
Такий похмурий, наче того дня,
Коли, урвавши мову, він у гніві
З саней на лід поляків поскидав.
Щось дивне!

М а р ц е л л

Отак велично в цю глуху годину
Уже пройшов аж двічі він повз нас.

Г о р а ц і о

Не знаю, що й подумати про це.
Мені здається так, — воно віщує
Якісь незнані розрухи в державі.

М а р ц е л л

Ну що ж, сідаймо знов, і хай, хто знає,
Мені розкаже, нащо всі ці чати,
Що так усіх виснажують ночами,
Навіщо ллють весь час гармати мідні,
Ще й за кордоном докупляють зброю,
Навіщо поспіхом будують судна,
Не знаючи ні свята, ні неділі?
Навіщо весь цей піт, уся квапливість,
Що навіть ніч допомагає дню?
Хто може все це з'ясувати?

Г о р а ц і о

Я.

Такі чутки принаймні. Наш небіжчик
Король, чий привид нам з'являвся щойно,
Дістав колись-то виклик на двобій
Від короля норвежців Фортінбраса,
Засліпленого марною пихою.
Наш Гамлет, мужністю своєю славний
По всьому світі, Фортінбраса вбив,

І той, у згоді з правилами герцю,
Разом з життям своїм утратив частку
Земель, що переможцеві дісталась.
Та й наш король частину володінь
В заклад поставив, і вона повинна б
У власність Фортінбраса перейти,
Якби той з бою вийшов переможцем,
Точнісінько як і його частина
Припала Гамлетові. А тепера,
Добродію, вже Фортінбрасів син,
Юнак, десь, мабуть, запальної вдачі,
Зібрав собі з усіх усюд за харч
Ватагу шибеників одчайдушних,
За всяку справу взятися готових.
А справа тут — і в нас це зрозуміли —
В тім, щоб вернути збройною рукою
Всі землі вищезгадані, які
Колись утратив батько. Я вважаю,
Що через це ми стоїмо на варті,
Це головна причина готувань
І метушні в усій країні нашій.

Б е р н а р д о

Мені здається, так воно і є.
Можливо, через це і збройний привид
З'являється, бо хто ж, як не король,
Війни призвідця був і залишився.

Г о р а ц і о

Але ж це тільки порошок в оці
Душі. У царстві римському преславнім
Перед падінням Юлія могили
Лишалися без мешканців; мерці
У саванах по римських вулицях
Блукали з вереском чи з бурмотінням,
Були й зірки з вогненними хвостами,
Роса кривавилась, і сонце блідло,
А та волога зірка, що під впливом

ЗМІСТ

ГАМЛЕТ

Дія перша	4
Дія друга	41
Дія третя	70
Дія четверта	107
Дія п'ята	135
Примітки. <i>Н. Торкут</i>	166